

การวัดและประเมิน ทักษะการปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ห้องสมุดสาขาโชติเวช

201021190

กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์

คำนำ

นักวิจัย นักวิชาการ และครู เป็นกลุ่มคนที่ต้องทำวิจัยอยู่เสมอ การวิจัยที่มีคุณภาพต้องอาศัย การออกแบบและการดำเนินการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเรื่องการออกแบบและการดำเนินการ วัดตัวแปร นอกจากนี้ นักวิชาการ ครู และผู้บริหารองค์กรก็ต้องเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล อยู่ตลอดเวลา การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการวัดตัวแปรจึงเป็นมโนทัศน์สำคัญที่นักวิจัย นักวิชาการ และครู จำเป็นต้องรู้ เข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

การประเมินผลในด้านต่าง ๆ อาจจะทำให้ได้โดยการประเมินความรู้ เนื้อหาสาระหรือทฤษฎี และการปฏิบัติหรือการลงมือทำ การวัดและประเมินผลด้านต่าง ๆ จึงควรครอบคลุมการวัดและประเมิน ทั้งเนื้อหาสาระหรือทฤษฎีและการปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ ด้วย เอกสารที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการประเมินเนื้อหาสาระหรือทฤษฎีในด้านที่ประเมิน และยังมีเอกสารไม่มากนัก ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลในส่วนที่เป็นการปฏิบัติ ซึ่งนับเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่ต้องได้รับการประเมินผลเช่นกัน

หนังสือเล่มนี้นำเสนอสาระเกี่ยวกับการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติเพื่อให้นักวิจัย นักวิชาการ ครูอาจารย์ ผู้เรียนในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล และการวิจัย ตลอดจน ผู้สนใจทั่วไป ใช้ในการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ธรรมชาติ หลักการ กระบวนการ และขั้นตอนการประเมินทักษะการปฏิบัติ

หนังสือ “การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ” พิมพ์ครั้งที่ 3 นี้ ได้ปรับปรุงเนื้อหาให้มีความ สะเอียดและทันสมัยมากขึ้น แบ่งการนำเสนอออกเป็น 10 บท ได้แก่ บทที่ 1 ความหมายของทักษะ การปฏิบัติและอนุกรมวิธานของทักษะพิสัย บทที่ 2 ความเป็นมาและธรรมชาติของการวัดและประเมิน ทักษะการปฏิบัติ บทที่ 3 การออกแบบการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ บทที่ 4 การสร้าง เครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ บทที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและ ประเมินทักษะการปฏิบัติ บทที่ 6 การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานการเรียนรู้ บทที่ 7 การวิเคราะห์งาน บทที่ 8 การฝึกอบรมผู้ประเมินทักษะการปฏิบัติ บทที่ 9 การกำกับติดตามคุณภาพการประเมินทักษะ การปฏิบัติ และบทที่ 10 โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของผลการประเมิน ทักษะการปฏิบัติ สารที่มีการปรับเปลี่ยน คือการเพิ่มบทที่ 10 เกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สำหรับการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของผลการประเมินทักษะการปฏิบัติ ซึ่งอาศัยทฤษฎีการสรุป

อ้างอิง เพื่อให้ผู้อ่านสามารถศึกษาโปรแกรมที่ใช้งานได้ง่าย และดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลได้จริง เนื้อหาในแต่ละบท ผู้เขียนได้อธิบายขยายความให้ชัดเจน ละเอียดยิ่ง และทันสมัยมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้เขียนได้เพิ่มคำถามท้ายบทในทุกบทสำหรับทบทวนและคิดต่อยอดจากสาระที่ได้จากในหนังสือด้วย

ผู้เขียนขอกราบบูชาคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทและถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียน ขอขอบคุณนิสิตทุกคนที่ได้ศึกษาและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขหนังสือเล่มนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

รองศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังธนากานนท์

กันยายน 2563

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ 1 ความหมายของทักษะการปฏิบัติและอนุกรมวิธานของทักษะพิสัย	1
ความหมายของทักษะการปฏิบัติ	1
อนุกรมวิธานของทักษะพิสัย	2
สรุป	9
คำถามท้ายบท	9
บทที่ 2 ความเป็นมาและธรรมชาติของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	11
ความเป็นมาของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	11
ธรรมชาติของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	13
การประเมินทางเลือก การประเมินทักษะการปฏิบัติ	15
และการประเมินตามสภาพจริง	
องค์ประกอบของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	15
ขอบเขตของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	16
ประเภทของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	19
ข้อควรคำนึงเกี่ยวกับคุณภาพของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	20
จุดเด่นและข้อจำกัดของการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	21
สรุป	24
คำถามท้ายบท	25
บทที่ 3 การออกแบบการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	27
หลักการออกแบบการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	27
กระบวนการออกแบบการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	28

	ข้อควรคำนึงในการออกแบบการวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	41
	สรุป	42
	คำถามท้ายบท	42
บทที่ 4	การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	43
	ประเภทของเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	43
	การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	60
	ข้อดีและข้อจำกัดของเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	70
	สรุป	72
	คำถามท้ายบท	72
บทที่ 5	การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	73
	คุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	73
	การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	76
	ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	92
	สรุป	93
	คำถามท้ายบท	93
บทที่ 6	การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	95
	ความหมายของแฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	95
	ความมุ่งหมายของการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	96
	ลักษณะของแฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	97
	ประเภทของแฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	98
	ส่วนประกอบของแฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	100
	การออกแบบการใช้แฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	101
	กระบวนการจัดทำแฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	103

	หน้า
วิธีในการประเมินแฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	117
การพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้แฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	118
การตรวจสอบกระบวนการประเมินผู้เรียนโดยใช้แฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	121
ข้อดีและข้อจำกัดของการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานการเรียนรู้	133
สรุป	134
คำถามท้ายบท	135
บทที่ 7 การวิเคราะห์งาน	137
ธรรมชาติขององค์กร	138
ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในองค์กร	139
ระดับของการปฏิบัติงาน	141
ความหมายของการวิเคราะห์งาน	142
ประโยชน์ของการวิเคราะห์งาน	143
วิธีการวิเคราะห์งาน	144
องค์ประกอบของคำบรรยายลักษณะงาน	148
สรุป	153
คำถามท้ายบท	153
บทที่ 8 การฝึกอบรมผู้ประเมินทักษะการปฏิบัติ	155
การคัดเลือกผู้ประเมินทักษะการปฏิบัติและผู้อบรม	155
การประมาณจำนวนผู้ประเมินทักษะการปฏิบัติ	156
ขั้นตอนการฝึกอบรมผู้ประเมินทักษะการปฏิบัติ	157
ออกเมนเทนชัน	164
ความลำเอียงที่เกิดจากผู้ประเมินทักษะการปฏิบัติ	164
สรุป	166
คำถามท้ายบท	167

	หน้า
บทที่ 9	
การกำกับติดตามคุณภาพการประเมินทักษะการปฏิบัติ	169
การกำกับติดตามคุณภาพของการตรวจให้คะแนนทักษะการปฏิบัติ	169
วิธีการหาข้อยุติในการให้คะแนน	175
สรุป	178
คำถามท้ายบท	179
บทที่ 10	
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ	181
ของผลการประเมินทักษะการปฏิบัติ	
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโปรแกรม EduG	181
การเตรียมไฟล์ข้อมูล	182
การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม EduG	186
สรุป	200
คำถามท้ายบท	201
รายการอ้างอิง	205
ประวัติผู้เขียน	215

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 ลำดับชั้นของทักษะพิสัยที่สังเคราะห์ได้	7
3.1 ตัวชี้วัดตามชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลางในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	30
3.2 ตัวอย่างการกำหนดรายละเอียดของการประเมินความสามารถด้านมวยไทย	35
3.3 ตัวอย่างการกำหนดงานที่ใช้ในการประเมินทักษะการปฏิบัติ	38
3.4 ตัวอย่างกรอบงานการปฏิบัติเพื่อวัดทักษะการทดลองวิทยาศาสตร์	40
4.1 ข้อดีและข้อจำกัดของเครื่องมือวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ	70
5.1 ตัวอย่างการออกแบบการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเกณฑ์การให้ คะแนนแบบรูบริกทักษะการเป่าขลุ่ย	78
5.2 ตารางบันทึกคะแนนตามระดับคุณภาพของเกณฑ์และคะแนนผลการประเมิน ด้วยเครื่องมือวัดทักษะการปฏิบัติที่พัฒนาขึ้น	80
5.3 ตัวอย่างการคำนวณค่าสถิติแคปปา	87
5.4 ตัวอย่างการคำนวณค่าสถิติตามสูตรสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของเคนดอลล์	89
5.5 ตัวอย่างการประเมินคำร้อยละความเห็นพ้องของผู้ประเมินทักษะการอ่าน ทำนองเสนาะ	91
6.1 ตัวอย่างการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อวางแผนการจัดทำแฟ้มสะสมงาน ของผู้เรียน	104
8.1 รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ประเมินควรรู้และเข้าใจ ความสำคัญ และวิธีการอบรม	158
8.2 ลำดับกิจกรรมการอบรมและคำแนะนำสำหรับผู้จัดการอบรม	160
8.3 ประเภทและลักษณะของความลำเอียงที่เกิดจากผู้ประเมิน	165
9.1 ตัวอย่างลักษณะของการให้คะแนนที่มีแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง	172
9.2 ตัวอย่างการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินของผู้ประเมิน ต่างคนกันที่เขียนในลักษณะไขว้	173

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและองค์ประกอบความแปรปรวน ในการศึกษา G สำหรับการออกแบบ $P \times R \times I$	193
10.2 ผลการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของผลการวัดในการศึกษา D สำหรับการออกแบบ $P \times R \times I$ เมื่อ $R = 1-6$ และ $I = 4$	194
10.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและองค์ประกอบความแปรปรวน ในการศึกษา G สำหรับการออกแบบ $P \times (I:R)$	199
10.4 ผลการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของผลการวัดในการศึกษา D สำหรับการออกแบบ $P \times (I:R)$ เมื่อ $I = 1-3$ และ $R = 2-3$	200

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
3.1 ตัวอย่างระดับความสมจริงของสถานการณ์ที่ใช้ในการประเมินทักษะการปฏิบัติ	39
4.1 ตัวอย่างแบบตรวจสอบรายการสำหรับประเมินทักษะการขับรถยนต์	46
4.2 ตัวอย่างแบบประเมินค่าสำหรับประเมินทักษะการตีลูกเหนือศีรษะ ในกีฬาแบดมินตัน	47
4.3 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวมสำหรับประเมินทักษะในการ แข่งขันกีฬาแบดมินตัน	49
4.4 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวมสำหรับประเมิน การเขียนเรียงความ	50
4.5 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบองค์รวมสำหรับประเมินการเล่นเทนนิส	51
4.6 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแยกองค์ประกอบสำหรับประเมินทักษะ การรับลูกหน้าแขนในกีฬาวอลเลย์บอล	53
4.7 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแยกองค์ประกอบสำหรับประเมินทักษะ การเป่าขลุ่ย	54
4.8 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแอนโนเทตสำหรับประเมินแฟ้มสะสมงาน เกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์	56
4.9 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบแอนโนเทตประยุกต์สำหรับประเมินทักษะ การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เรื่องการแก้ปัญห้อัตราส่วน	57
4.10 ตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนรูบริกแบบสองชั้นสำหรับประเมินทักษะ การปฏิบัติกรทดลองของนักเรียน	59
6.1 ตัวอย่างทะเบียนผลงาน	107
6.2 ตัวอย่างแบบสะท้อนความรู้สึกต่อผลงานที่เลือก	108
6.3 ตัวอย่างแผนการพัฒนาดตนเอง	109
6.4 ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลงาน	111
6.5 ตัวอย่างแบบประเมินแฟ้มสะสมงานดีเด่น	113

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
6.6 ตัวอย่างแบบตรวจสอบกระบวนการประเมินผู้เรียนระดับประถมศึกษา ด้วยแฟ้มสะสมงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	121
7.1 ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และโครงสร้างองค์กร	139
7.2 ตัวอย่างคำบรรยายลักษณะงาน	152
10.1 ตัวอย่างไฟล์ข้อมูลในโปรแกรม Excel ที่มีการตั้งชื่อหัวตารางตามสถานการณ์ที่ 1	183
10.2 ตัวอย่างไฟล์ข้อมูลในโปรแกรม Excel ที่ตัดชื่อหัวตารางให้เหลือเพียงข้อมูลดิบ ตามสถานการณ์ที่ 1	184
10.3 ตัวอย่างไฟล์ข้อมูลในโปรแกรม Excel ที่มีการตั้งชื่อหัวตารางตามสถานการณ์ที่ 2	185
10.4 ตัวอย่างไฟล์ข้อมูลในโปรแกรม Excel ที่ตัดชื่อหัวตารางให้เหลือเพียงข้อมูลดิบ ตามสถานการณ์ที่ 2	186
10.5 การเข้าสู่โปรแกรม EduG	187
10.6 การสร้างไฟล์/เปิดไฟล์ตัวอย่าง	187
10.7 การจัดเก็บไฟล์ตัวอย่าง	188
10.8 Work screen ของ D-study ของสถานการณ์ที่ 1	189
10.9 D-study ของการออกแบบ $P \times R \times I$ เมื่อกำหนดให้ $R = 1-6$ และ $I = 4$	190
10.10 ผลการวิเคราะห์ตามสถานการณ์ที่ 1	192
10.11 Work screen ของ D-study ของสถานการณ์ที่ 2	195
10.12 D-study ของการออกแบบ $P \times (I:R)$ เมื่อกำหนดให้ $I = 1-3$ และ $R = 2-3$	196
10.13 ผลการวิเคราะห์ตามสถานการณ์ที่ 2	198

สามารถยืมและติดตามหนังสือใหม่ได้ที่ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Walai Autolib

<https://lib.rmutp.ac.th/bibitem?bibid=b00106879>

การวัดและประเมินทักษะการปฏิบัติ / กมลวรรณ ตังธนากานนท์.
กมลวรรณ ตังธนากานนท์.

My list

Subject [การวัดผลทางการศึกษา.](#)
[การประเมินผลทางการศึกษา.](#)

Details

Added Author [จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะครุศาสตร์.](#)
[จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการ](#)
[ศึกษา.](#)

Published กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563.

Edition พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง).

Detail 216 หน้า : ภาพประกอบ ; 26 ซม.

ISBN 9789740339809

" สำหรับเพื่อการศึกษาระดับปริญญาโท "